

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการนำเสนอ ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ
ในจังหวัดอุดรธานี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานวิชาการของ
โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยจะเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ ในจังหวัดอุดรธานี

2.2 ความหมายของงานวิชาการ

2.3 ความสำคัญของงานวิชาการ

2.4 ขอบข่ายของงานวิชาการ

(1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

(2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(3) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน

(4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

(5) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1) งานวิจัยในประเทศ

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ลักษณะโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การในจังหวัดอุดรธานี

ลักษณะทั่วไปของโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ ในจังหวัดอุดรธานี จะตั้ง
อยู่ตามรอบนอกส่วนมากจะเป็นอำเภอที่มีเขตติดกับจังหวัดอื่น จากสภาพภูมิ
ศาสตร์ได้แบ่งจังหวัดอุดรธานีออกเป็น 3 เขต (คณะกรรมการการศึกษาแห่ง

ชาติ, 2525) คือ เขตด้านตะวันตก เขตตอนกลาง เขตด้านตะวันออก เขตด้านตะวันตก ประกอบด้วยอำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอโนนสะอาด อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอหนองบัวลาภ อำเภอโนนสัง อำเภอกุดจับ อำเภอบ้านผือ อำเภอหนองวัวซอ และกิ่งอำเภอนาเยีย เป็นเขตที่มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การมากที่สุด คือมีทุกอำเภอและกิ่งอำเภอรวม 125 โรงเรียน จากทั้งจังหวัด 172 โรงเรียน ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขา 2 แนว ยาวเหนือใต้ ได้แก่ เทือกเขาเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นเทือกเขาที่แบ่งเขตแดนจังหวัดอุดรธานีกับจังหวัดเลย ส่วนเทือกเขาภูพานเป็นแนวยาวทางตอนใน และขนานกับเทือกเขาเพชรบูรณ์ บริเวณตอนเหนือ-กลาง ส่วนตอนใต้เทือกเขาภูพานจะไปทางตะวันออก ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงสลับกับที่ราบลุ่ม พื้นที่เป็นป่าสลับกับทุ่งนา ไร่สวน การคมนาคมติดต่อกับบ้านเป็นถนนดินลูกรัง ในฤดูฝนการคมนาคมลำบาก ถนนเป็นโคลน และบางพื้นที่อาจถูกตัดขาดในฤดูฝน โรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ ส่วนมากจะตั้งอยู่ตามแนวเขตแดนที่ติดกับจังหวัดอื่น อยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากตัวอำเภอ เขตตอนกลางประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอกุมภวาปี อำเภอโนนสะอาด อำเภอเทัญ และอำเภอสร้างคอม เป็นเขตที่มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 10 โรงเรียน ใน 3 อำเภอ คือ อำเภอกุมภวาปี อำเภอหนองแสง และอำเภอโนนสะอาด ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงสลับกับที่ราบลุ่ม โรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ จะตั้งอยู่ในเขตที่มีการคมนาคมไม่สะดวก ถนนเป็นดินลูกรัง การคมนาคมในฤดูฝนลำบาก ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน และอยู่ห่างไกลจากที่ตั้งอำเภอ เขตด้านตะวันออกประกอบด้วย อำเภอศรีธาตุ อำเภอไชยวาน อำเภอวังสามหมอ อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านดุง และอำเภอทุ่งฝน มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ 23 โรงเรียนใน 5 อำเภอ คือ อำเภอศรีธาตุ อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านดุง อำเภอวังสามหมอ และอำเภอไชยวาน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสลับกับป่า โรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การจะตั้งอยู่ในพื้นที่ป่า ห่างไกลจากที่ตั้งอำเภอ การคมนาคมติดต่อกับบ้านในฤดูฝนถนนเป็นดินลูกรัง

มีทรัพยากรประจำทางวิ่งในบางพื้นที่ ส่วนใหญ่จะไป 1 เที่ยว กลับ 1 เที่ยว

2.2 ความหมายของงานวิชาการ

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง บรรดากิจกรรมทั้งหลายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนเตรียมงาน การดำเนินงานตามแผนและการติดตามประเมินผลงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนั้น อาจจะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ได้ สุมิตร คุณากร (2523) กล่าวว่างานวิชาการรวมถึงกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเตรียมเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ และมีผลต่อการศึกษาของเด็ก

Fisk (1957) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนเริ่มตั้งแต่แสดงปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน ครอบคลุมถึงชุมชนและบุคคลในอาชีพต่างๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐาน จนถึงเรื่องการประเมินผล โปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง และ สายหยุด จำปาทอง (2526) กล่าวถึงงานวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การจัดทำโครงการ การเตรียมการสอน สื่อการเรียน วิธีการสอน ตลอดจนการนิเทศการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

กล่าวโดยสรุปงานวิชาการเป็นงานที่ครอบคลุมงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3 ความสำคัญของงานวิชาการ

สังัด อุทรานันท์ (2526) กล่าวว่าการบริหารโรงเรียนโดยทั่วไปอาจจำแนกออกเป็น 6 ประเภท คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน

การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งการบริหารดังกล่าว Smith และคณะ (1961) ได้จำแนกปริมาณงานของผู้บริหารการศึกษาไว้ดังนี้ คือ

- 1) งานวิชาการร้อยละ 40
- 2) งานบริหารบุคลากร ร้อยละ 20
- 3) งานกิจการนักเรียน ร้อยละ 20
- 4) งานการเงิน ร้อยละ 5
- 5) งานอาคารสถานที่ ร้อยละ 5
- 6) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5
- 7) งานธุรการอื่นๆ ร้อยละ 5

จากการจำแนกปริมาณงานของผู้บริหารการศึกษา จะเห็นว่างานวิชาการมีปริมาณมากกว่างานอื่นและมีความสำคัญมากกว่างานอื่นๆ สุธีระ ทานตวนิช (2521) และสนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2524) ได้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นงานหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์ที่ตั้งโรงเรียนขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งที่ให้ความรู้แก่นักเรียน หน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ ส่วนงานธุรการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการได้ดำเนินไปให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524) ชี้ให้เห็นความสำคัญว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่นเป็นองค์ประกอบที่ทอหึงงานของสถาบัน ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเท่านั้น โรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน

สรุปได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นหัวใจของการปฏิบัติงานในโรงเรียน งานด้านอื่นๆ เป็นเพียงงานเสริมให้งานวิชา

- การดำเนินไปด้วยดี เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแก่ตัวนักเรียน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.4 ขอบข่ายของงานวิชาการ

มีผู้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้หลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2532) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ว่า ประกอบด้วยงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการจัดอุปกรณ์การสอน งานการนิเทศการสอนและการพัฒนาครู งานการจัดการเรียนการสอน งานการจัดห้องสมุด งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร และงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528) ก็ได้ให้ขอบข่ายในลักษณะคล้ายกัน โดยประกอบด้วย งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานส่งเสริมการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานนิเทศการศึกษา งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินการ งาน ห้องสมุดและงานประชุมทางวิชาการ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารบุคลากรทางวิชาการ การนิเทศการศึกษา การบริหารสื่อการศึกษา และกิจกรรมอื่นๆ ที่เสริมการเรียนการสอน ส่วนปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2526) ก็ได้ให้ขอบข่ายงานวิชาการจริงเรียนประถมศึกษาว่าควรจะครอบคลุม งานหลักสูตร งานจัดทำแผนการสอนและกำหนดการสอน งานการสอน งานจัดหาสื่อการสอน งานประเมินผลการเรียนการสอน และงานนิเทศการสอน ในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารนั้น กมล ธีรสภา (2526) ได้ให้ขอบข่ายงานวิชาการที่อยู่นำความรับผิดชอบของผู้บริหารจริงเรียนว่าควรประกอบด้วย งานหลักสูตร การจัดทำ

- การเรียน การจัดตารางเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกลุ่มการเรียน การจัดสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลการเรียน นอกจากนี้แล้ว หวน ดินรุพันธ์ (2525) ยังได้ให้ขอบข่ายของงานวิชาการไว้ว่า งานด้านบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษานั้นได้แก่ การควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียนและคู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน ส่วนในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ปกรณ์ ศรีดอนไพร (2523) ได้สรุปขอบข่ายไว้ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการบริการอุปกรณ์การศึกษา และด้านกิจกรรมทางวิชาการ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพินญา ชีระกุล (2523) ให้ความเห็นว่าการบริหารงานด้านวิชาการควรประกอบด้วยข้อสำคัญ ดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ นโยบายและวิธีการบริหาร หลักสูตรประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การศึกษา แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การแบ่งหมุ่่นักเรียน การนิเทศการสอน การจัดห้องสมุด และการวัดผลประเมินผล และธีระ รุญเจริญ (2521) กล่าวถึงงานด้านวิชาการตามระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งครูใหญ่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พุทธศักราช 2513 ว่า งานวิชาการได้แก่ การวางแผนโครงการดำเนินงานของโรงเรียน การจัดทำโครงการดำเนินงานตามหลักสูตรและปรับปรุงให้ใช้ได้เหมาะสมอยู่เสมอ การแนะนำควบคุมการสอนของครูให้ดำเนินไปตามโครงการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน การดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษาและการจัดทำมีการประชุมอบรมในโรงเรียน เช่น การประชุมนิเทศครูใหญ่ และประชุมครูเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆ นอกจากแนวคิดดังกล่าวแล้ว สุธีระ ทานตวนิช (2525)

ได้กล่าวถึงงานวิชาการไว้ว่าควรประกอบด้วย งานการบริหารหลักสูตร สภาพปัจจุบันของหลักสูตร โครงการสอนเฉพาะโรงเรียน แผนการสอน การจัดทำคู่มือครู การพิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การกำหนดตารางสอน การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดครูเข้าสอนชั้นเรียน การเตรียมครูเพื่อเป็นครูชั้นอาชีพ การพัฒนาการสอน การนิเทศการสอน และการวัดผลประเมินผล และจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาของ วิเชียร อดทน (2533) ชุสิทธิ์ กอบกัยกิจ (2535) และสือชัย จันทร์โรปี (2534) แต่ละท่านได้แบ่งงานวิชาการไว้ 4 ด้าน โดย วิเชียร อดทน (2533) แบ่งเป็น ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน สือชัย จันทร์โรปี (2534) แบ่งเป็น การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการพัฒนาบุคลากร และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ชุสิทธิ์ กอบกัยกิจ (2535) แบ่งเป็น ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรและด้านการวัดผลและประเมินผล

จากแนวคิดและผลงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปมาเป็นขอบข่ายงานการทาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาและเหมาะสมกับสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนที่ได้รับเป็ยกันดาร จึงสรุปขอบข่ายงานวิชาการไว้ 5 ด้าน คือ

- (1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- (3) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน
- (4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
- (5) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แต่ละด้านจะอธิบายถึงความหมายรายละเอียด และบทบาทของผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ความหมายของหลักสูตร มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้มากหลายท่านด้วยกัน โดย ภิญญ สาธร (2519) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง บรรดาประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนตามระดับชั้นตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน ตลอดจนสอดคล้องตามความต้องการของสังคม ทั้งนี้รวมทั้งประสบการณ์ที่จัดขึ้นภายในและภายนอกเวลาเรียนตามปกติ ในโรงเรียนด้วย กรมวิชาการ (2525) กล่าวว่าหลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ความหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ กมล ชีโรภา (2526) เน้นให้เห็นความสำคัญของหลักสูตรว่าเป็นหัวใจของงานวิชาการที่ต้องยึดในการจัดเรียนการสอนของโรงเรียน เอกชัย กี่สุขพันธุ์ และบันลือ พงกษะวัน (2524) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หลักสูตรเป็นโครงการเรียนของนักเรียน เป็นเนื้อหาวิชาและมวลประสบการณ์อื่นๆ ที่จัดให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนอย่างมีความสุขซึ่ง Franklim (1974) กล่าวว่า การที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขนั้นต้องมีความสามารถในการดำรงชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคตด้วย William B. Ragan and Gene D. Modren (1977) กล่าวถึงในวงกว้างที่หลักสูตรครอบคลุมอีกว่า หลักสูตรยังครอบคลุมไปถึงรายวิชาที่เปิดสอน เอกสารทางราชการที่ระบุนายละเอียดของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และการเรียนการสอนเป็นตัวถ่ายทอดหลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปะทะสังสรรค์ของผู้เรียนแต่ละคน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง บรรดาประสบการณ์ต่างๆ ที่จัดให้แก่เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัย ความสามารถ และความต้องการของนักเรียน สอดคล้อง

- กับความต้องการของสังคม และบรรลุจุดมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
- ส่วนการนำหลักสูตรไปใช้นั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีผู้ให้ความสำคัญไว้หลายท่านดังนี้ สงัด อุทรานันท์ (2529) และ สุมิตร คุณากร (2518) กล่าวว่า หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตร หลักสูตรจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติ กรมวิชาการ (2521) ได้กล่าวถึงกระบวนการใช้หลักสูตรว่า ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ซึ่งปฏิบัติเกี่ยวข้องกันโดยบุคคลหลายฝ่ายคือ การบริหารได้แก่ การจัดการการดำเนินงานกิจกรรมไปตามหลักสูตร รวมทั้งการสนับสนุนช่วยเหลือ ด้านงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียน การนิเทศติดตามผล ได้แก่ การช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้การจัดการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเป็นตามหลักสูตร รวมทั้งการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน การเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนโดยครูและนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถมีความคิด มีคุณธรรม และลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือนักเรียน และเป็นการปลูกฝังคุณธรรม รสนิยมและนิสัยอันดีงามแก่นักเรียนอีกด้วย การวัดผลการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการตรวจสอบว่า นักเรียนได้ไปถึงจุดหมายปลายทางตามหลักสูตรตามที่ต้องการหรือไม่เพียงใด และมีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป พันธ์ หันนาคินทร์ (2524) อธิบายว่า การนำหลักสูตรไปใช้ต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้ คือ คู่มือหลักสูตร ตำรา ประกอบการสอน การวางแผนการสอน วิธีการสอน ซึ่งต้องเลือกใช้ตามสภาพของเนื้อหาการเรียน และวิธีประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้รับผลจากการสอนของครูเพียงใด โดยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือบทเรียนนั้นๆ วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522) ย้ำว่า การสอนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดหรือ

อาจกล่าวได้ว่า เป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะดีได้ก็ต้องอาศัย การสอนประกอบกันด้วย สุมิตร คุณากร (2523) ได้เสนอกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ว่า มี 3 ประการ คือ

1) การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน รายละเอียดเหล่านี้จะออกมาในรูปเอกสารหลักสูตร ที่เรียกว่า แผนการสอน

2) การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียน หมายถึง การบริการที่จะเอื้ออำนวยในการใช้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล ได้แก่ การเตรียมบุคลากร จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ วัสดุฝึก เครื่องมือ การบริการห้องสมุด

3) การสอนของครู เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด ครูเป็นตัวจักรสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้

กล่าวโดยสรุปการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำเอาเอกสารหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียน โดยใช้การสอนของครูเป็นตัวจักรสำคัญ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้นั้น มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่สำคัญอยู่ 2 กลุ่มด้วยกันคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งแต่ละกลุ่มมีบทบาทที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

บทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวกับหลักสูตร

บทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ได้มีหลายท่านให้แนวคิดไว้ โดย วิชัย ราษฎร์ศิริ (2524) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการนำหลักสูตรไปใช้มีดังนี้

1) ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย มวลประสบการณ์ เวลาเรียน คำแนะนำในการเรียนการสอน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเอกสารหลักสูตรชนิดต่างๆ เพื่อจะได้แนะนำช่วย

• เหลือครูให้ใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

2) จัดเอกสารหลักสูตรให้พร้อมและเพียงพอ เช่น แผนการสอน คู่มือครู คู่มือหนังสือเรียน หนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม คู่มือประเมินผล รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

3) อบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร และวิธีการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้ช่วยส่งเสริมให้การใช้หลักสูตรเกิดผลดียิ่ง

4) จัดทำแผนการเรียนการสอน ตารางสอน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างราบรื่น

5) จัดครูเข้าสอนตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และมอบหมายงานให้ เช่น ครูวัดทัศนศึกษา ครูบรรณารักษ์

6) จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องวิชาการต่างๆ สนามกีฬา แปลงเกษตร

7) ต้องคอยดูแล นิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยเยี่ยมและสังเกตการสอนเป็นครั้งคราวเพื่อทราบปัญหา จะได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือตามที่ครูต้องการ

8) หาวิธีส่งเสริมความรู้แก่ครู ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งครูไปดู สังเกตการสอนโรงเรียนอื่น จัดหนังสือและแนะนำหนังสือให้อ่าน ฯลฯ

9) ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้ช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดผลดี

10) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู เช่น มอบหมายงานที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถและทั่วหน้ากัน วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้เกียรติแก่ครู แสดงตนเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของครู

11) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม เช่น การตั้งชุมนุม
ต่างๆ

12) จัดหาวัสดุและอำนวยความสะดวกให้ครูได้ใช้สื่อการเรียนการสอน

วิไลวรรณ วิทยวิโรจน์ (2522) ได้เสนอแนะระบบบาทการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารดังนี้

1) ศึกษาสภาพของท้องถิ่นในด้านสภาพทั่วไป กำลังทรัพยากรและความ
ต้องการ

2) พยายามศึกษาและกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาท้องถิ่น

3) ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน และหน้าที่ ซึ่งนักเรียน
จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม

4) พัฒนาเกณฑ์ประเมินผลข้อสอบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้อง
กับสภาพท้องถิ่น

5) พิจารณาโครงสร้าง เนื้อหา และลำดับเรื่องของหลักสูตรซึ่งเหมาะสม
กับท้องถิ่น

6) จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครู หนังสือ
อ่าน สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่พัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

7) ดำเนินการทุกด้านเพื่อให้ครูและนักเรียนใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้อง
กับท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

8) สนับสนุนโครงการทดลองและวิจัยการพัฒนาหลักสูตรที่ปรับปรุงให้
เหมาะสมกับท้องถิ่น

9) จัดหรือส่งเสริมการจัดอบรมครูระดับต่างๆ ในท้องถิ่น

10) ประเมินผล วางแผน และพัฒนาการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรและ

วัสดุหลักสูตร

• บันลือ พุทธะวัน (2524) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไว้ดังนี้

1) ศึกษาทำความเข้าใจงานเรื่องหลักสูตร ให้ทราบหลักการ แนวทางการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรว่ามีสาระสำคัญอันใดที่แปลกแตกต่างไปอย่างไรบ้าง

2) หาโอกาสเข้ารับการอบรมหรือเข้าสังเกตการณ์ เพื่อจะได้แนวความคิดในการปฏิบัติ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการบริหารและการนิเทศการสอน

3) ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู เพื่อให้สนใจงานและเตรียมคนให้พร้อมที่จะปฏิบัติ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากสิ่งที่เคยปฏิบัติแบบเดิมด้วยความมั่นใจ

4) ศึกษาเอกสาร อนุสารประกอบหลักสูตร จุลสาร วัสดุและหลักสูตรวารสาร นิตยสารสำหรับครู เพื่อปรับคนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

5) ต้องคิดเสมอว่า การศึกษานั้นเป็นเรื่องของการมุ่งพัฒนาคน คนที่จะพัฒนาได้ต้องได้รับประสบการณ์หลายด้าน หลายแบบ แนวความคิดใหม่หรือแนวความคิดเดิมย่อมมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นส่วนบุคคล และยังส่งผลต่อส่วนรวมได้ จะแปลกแตกต่างอยู่บ้างก็เฉพาะวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายนั้นๆ

6) หากมีโอกาสดูไปศึกษาดูงานหาประสบการณ์โรงเรียนที่มีการใช้หลักสูตรใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการศึกษาดูงานแก่คณะครูของตนอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะกล่าวทดลองเป็นครั้งคราว เพื่อให้ได้แนวความคิดในการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2527) ได้ให้แนวคิดที่ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร ดังนี้

1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจน

2) ให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่างๆ แก่ครู

3) ดำเนินการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4) กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่น การจัดอบรม

หรือประชุมสัมมนา

5) ำให้กำล้งใจและบำรุงขวัญแก่ครู ผู้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิธิภาพ เพื่อเป็นเยี่ยงอย่างแก่ครูอื่นำ

กล่าวโดยสรุปบทบาทของผู้บริหารต่อการนำหลักสูตรไปใช้ได้แก่ การทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จัดเตรียมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร จัดให้ครูได้ศึกษาหรือจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรรำให้แก่ครู จัดปรับ หลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะำกับท้องถิ่น และติดตามประเมินผลการรำใช้ หลักสูตรของครูในโรงเรียน หาทางแก้ไขปรับปรุงหรือส่งเสริมการำใช้หลักสูตร รำให้มีประสิทธิธิภาพต่อไป

ที่กล่าวมาแล้วเป็นบทบาทของผู้บริหารต่อหลักสูตร แต่บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ สำคัญอย่างย้งที่เกี่ยวข้งกับหลักสูตร เพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปรำใช้กับนักเรียน โดยตรง คือ ครูผู้สอน ซึ่งมีผู้รำให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนต่อหลักสูตร ไว้หลายท่านด้วยกันดังนี้

บทบาทของครูผู้สอนต่อการำใช้หลักสูตร

ส้งัด อุทรำนันท์ (2527) ได้เสนอแนะบทบาทของครูในการำใช้หลักสูตร รำให้เกิดประสิทธิธิภาพไว้ดังนี้

1) ทำการศึกษาหลักสูตรเพื่อสร้งำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเอง รำใช้อย่างจริงจ้ง

2) ทำการปรับปรุงหลักสูตรที่ำใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมำกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น

3) ทำการสอนำให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ำใช้อยู่

4) พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิธิภาพ สำหรับการำใช้หลักสูตรที่ตนเองเป็นผู้รำใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้ให้แนว
 คิดแก่ครูในการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศทางการศึกษา
 ซึ่งจะบอกทิศทางแก่ครู ซึ่งจะนำนักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครู
 เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้โดยการจัดประสบการณ์และกิจกรรม
 ต่างๆ แก่นักเรียน การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ผลนั้น ครูต้องศึกษาเอกสาร
 หลักสูตร นับตั้งแต่หลักสูตรฉบับบท คู่มือการร่างหลักสูตรแนวการร่างหลักสูตร แผน
 การสอน คู่มือครูฉบับที่ตนสอน เอกสารประกอบอื่นๆ และเครื่องมือวัดผลการ
 เรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจและนำไปใช้ถูกต้องครบถ้วน อนึ่งครูต้องเข้าใจ
 เจตนารมณ์ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในหลักสูตร เช่น กลุ่มทักษะมุ่งให้นักเรียน
 ผ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ซึ่งเป็ทักษะพื้นฐานแต่ครูต้องคำนึงว่า ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนนั้นได้แก่ผู้ผ่านการผ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นเท่านั้น นักเรียนต้องมื
 ความรู้ความสามารถรอบด้าน เช่น การแก้ปัญหาของชีวิตซึ่งกลุ่มสร้างเสริมประสบ
 การณ์ชีวิตมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในเรื่องนี้ งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ครูสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและ/หรือเพิ่มเติมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ม
 ได้เสนอแนะไว้ตามแผนการสอนคู่มือครูก็ได้ ขอให้การจัดกิจกรรมนั้นๆ ทำห
 ให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอน คู่มือครูและบรรลุดูจุดหมายของ
 หลักสูตรตลอดจนให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนด้วย เมื่อครูทำความเข้าใจ
 เกี่ยวกับหลักสูตรและเรื่องที่จะสอนแล้ว ครูจะต้องจัดและเตรียมสื่อการเรียน
 การสอน ทั้งที่ใช้อยู่แล้วและจัดหาเพิ่มเติมแล้วนั้นในเรื่องที่จะสอนนั้นๆ และดำเนินการ
 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เตรียมไว้

จากบทบาทของครูในการนำหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวสรุปได้ว่า ครูเป็น
 บุคคลที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ฉะนั้น ครูควรศึกษาเอกสารหลักสูตร
 ต่างๆ จัดเตรียมการสอน จัดเตรียมสื่อ และดำเนินการสอน ครูสามารถเปลี่ยน
 แปลงและ/หรือเพิ่มเติมกิจกรรมการเรียนการสอนที่มได้เสนอแนะไว้ตามเอกสาร
 หลักสูตรก็ได้ แต่ต้องทำใ้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

(2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525) ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือ ความพยายามของคนคนหนึ่งหรือหลายคนที่จะจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนเกิดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้แก้ปัญหาชีวิตและปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและดำรงตนอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข หลักการสอนที่สำคัญ คือ สอนให้เรียนโดยการกระทำ ทดลอง ค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเอง และสอนในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตของผู้เรียน โดยสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2519) ให้ความหมายในอีกแง่หนึ่งว่าเป็นกระบวนการจัดทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนเป็นพฤติกรรมของผู้สอน การเรียนเป็นพฤติกรรมของผู้เรียน การเรียนอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่มีการสอน และการสอนอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่มีการเรียน กระบวนการเรียนการสอนนี้อาจแยกเป็นอิสระจากกันได้ แต่ในรูปของการศึกษากระบวนการเรียนการสอนย่อมเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในลักษณะที่มีการศึกษามุ่งจัดการสอน เพื่อให้การเรียนรู้ตามแนวทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ชัยพจน์ รังงาม (2535) ได้ให้ความหมายในแง่การเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนไว้ว่า การสอนคงไม่ใช่เรื่องยากเลย ถ้านักเรียนทั้งหมดมีพื้นฐานความรู้เหมือนกันมีความสามารถทัดเทียมกัน และพร้อมจะเรียนรู้จากวิธีการสอนของครูคนเดียวได้ตลอดเวลา แต่ในความเป็นจริงนักเรียนทั้งชั้นมีความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน ซึ่งมักเกิดปัญหาในการเรียนการสอนกับครู ครูจึงควรเลือกวิธีการจัดการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน ครูต้องพยายามคิดค้นวิธีสอน สื่อ เครื่องมือใหม่ๆ มาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพนักเรียน มะเตือ เสมอ (2535) ได้เขียนถึงวิธีการปรับวิธีการสอนไว้ว่า การสอนตามแนวหลักสูตรเป็นการเน้นทักษะกระบวนการ หรือเป็นกระบวนการ

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มากกว่าเนื้อหา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะชำนาญ การจัดการให้มีความ
 คืบหน้าจัดการแก้ปัญหาได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างผาสุก
 การสอนของครูควรจะดำเนินไปตามแผนที่กำหนด แต่เมื่อสอนหรือจัดกิจกรรมครู
 จะต้องดูพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าเห็นว่าไม่เหมาะสมต้องมีการเปลี่ยนแปลง
 อย่างฉับไว เปลี่ยนวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน เมื่อครูสอน
 ไประยะหนึ่งในเวลา 1 ปีหรือ 2 ปี หรือสอนหลายห้องเรียน ครูจะพบวิธีสอน
 วิธีจัดกิจกรรมหลากหลายตลอดจนอาจมีการค้นพบวิธีการใหม่ๆ เกิดขึ้นในระยะต่อ
 ไปจะสามารถปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้เรื่อยๆ และ
 บัณฑิต พุทธศักราช (2519) ได้อธิบายถึงงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า
 เริ่มตั้งแต่การรับเด็กเข้าเรียน การจัดครูประจำชั้น การจัดตารางสอน การ
 เตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน การจัดบริการในด้านวัสดุหลักสูตร เช่น โครงการ
 สอน แบบเรียน ระเบียบวิธีวัดผล สมุดประจำชั้น สมุดประจำตัวนักเรียน การจัด
 บริการห้องสมุด หนังสือเรียน การจัดบริการสำหรับวัสดุ อุปกรณ์การสอน ให้ครู
 สามารถที่จะใช้อุปกรณ์การสอนได้สะดวก และการจัดทำโครงการวัดผลการศึกษา
 ไว้ตลอดปี

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2524) กล่าวถึงลักษณะ
 การสอนที่จะให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น
 ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) สอนครบทุกเรื่อง ทุกเล่ม ตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ จัดการ
 เรียนครบทุกเล่ม ทุกกลุ่ม ประสบการณ์ และให้ครบตามคาบเวลาที่กำหนด
- 2) สอนทั้งเนื้อหาและกระบวนการนั้น คือสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
 เวลาวัดผลก็ต้องวัดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- 3) เด็กเป็นผู้แสดงและครูเป็นผู้กำกับ การแสดง โดยให้เด็กได้มีโอกาส
 แสดงกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการบรรยาย อภิปราย

• สาธิต ทดลองรายงาน ค้นคว้า และใช้อุปกรณ์การสอน เด็กควรมีส่วนร่วมได้ แสดงภายใต้การกำกับของครูตามความเหมาะสมแก่วัย เวลา สถานที่ และเนื้อหาของการเรียน

4) เรียนเมื่ออยู่ร่วมกันโดยให้นักเรียนคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน แก้ปัญหาและประเมินผลงานร่วมกัน กิจกรรมการเรียนควรทำเป็นกลุ่ม

• 5) สอนคนไม่ใช้สอนหนังสือ คือสอนและฝึกอบรบให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ โดยใช้นักเรียน อุปกรณ์ และกิจกรรมต่างๆ หลากอย่างตามความเหมาะสม สอนเพื่อมุ่งพัฒนาคนไม่ใช้สอนเพื่อให้จบเล่มเท่านั้น

• หลักสูตรประณตศึกษา พุทธศักราช 2521 เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน โดยได้ระบุแนวปฏิบัติไว้ว่าตัวแม่บทของเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อให้ครูและผู้เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ควรยืดหยุ่นได้ตามเหตุการณ์ สภาพของท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิชาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

• 2) ผู้สอนควรรวบรวมวิธีสอนที่จะให้ผู้เรียน เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของตนเองและท้องถิ่น ศึกษาให้เป็น แก่ปัญหาเป็น รู้จักนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันโดยพิจารณาวิธีสอนให้เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์ของและลักษณะเนื้อหา

3) ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเรียนทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของเอกลักษณ์ และให้ผู้เรียนอยู่อย่างมีความสุขได้

• 4) กำหนดเวลาเรียนในแต่ละคาบให้โรงเรียนจัดทำเป็นช่วงสั้นหรือยาว ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

กมล ธีรสถา (2526) สรุปรงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนไว้ดังนี้ คือ

1) การจัดแผนการเรียนหมายถึง การจัดชุดรายวิชาให้นักเรียนเลือกเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน ท้องถิ่น หลักการจุดหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาของชาติ

2) การจัดตารางเรียนหมายถึง การกำหนดนัดหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามแผนการเรียน และให้ครูทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การจัดครูเข้าสอนหมายถึง การจัดหาครูเพื่อสอนตามตารางเรียน โดยคำนึงถึงวุฒิความรู้ ความสามารถที่เพียงพอและเหมาะสม

4) การจัดกลุ่มการเรียนหมายถึง การจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถหรือจัดแบบคละกันและจัดจำนวนนักเรียนให้เหมาะสมในการเรียนวิชาหนึ่งๆ ตามลักษณะเนื้อหาวิชาและผลที่จะได้รับ

5) การจัดสอนซ่อมเสริมหมายถึง การสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีสติปัญญาไม่เท่าเทียมคนอื่น หรือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและจะต้องจัดทำอยู่ตลอดเวลา

6) การประเมินผลการเรียนหมายถึง การกำหนดหลักการและวิธีการในการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบวิธีที่กำหนดเพื่อให้ตัดสินผลการเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2526) ได้เสนอการจัดกิจกรรมที่ดีในระดับประถมศึกษาได้ 5 ประการ ดังนี้

1) กิจกรรมการสอนควรเป็นไปเพื่อพัฒนาทุกด้านให้แก่ นักเรียน ได้แก่ สุขภาพอนามัย ความเจริญทางร่างกาย การเคลื่อนไหว ประสาทสัมผัส อารมณ์ และทางสังคม

2) กิจกรรมการสอนควรเร้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม การจัดสถานการณ์จำลอง

เกมและการอภิปราย

3) กิจกรรมการสอนควรเปิดโอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนการแสดงอุปกรณ์ การทดลอง ควรให้เด็กทุกคนได้เห็นได้ร่วมกิจกรรม ไม่ควรทอดทิ้ง เด็กคนใดคนหนึ่งให้รู้สึกว่าเขาไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอันชั่วร้ายนั้นๆ หรือหันไปสนใจกับเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน

4) กิจกรรมการสอนควรฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่นักเรียน ครูจะไม่เป็นผู้บอกทุกสิ่งทุกอย่างแก่นักเรียน แต่จะให้นักเรียนได้ฝึกทำงานเป็นกลุ่มเพื่อหาวิธีการต่างๆ แก่ปัญหาเอง

5) กิจกรรมการสอนควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน เป็นกันเอง ครูควรใช้กิจกรรมอื่นมาประกอบการเรียนการสอน เช่น ร้องเพลง เกม ประมวล เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่ามีอิสระ ไม่ถูกบังคับ

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เกิดผลการเรียนรู้กับผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มีบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการในโรงเรียนอยู่ 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารกับครูผู้สอน ในที่นี้จะกล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอน และบทบาทของครูต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้พอสังเขปเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอน

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522) ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและควรจัดให้มีครูจำนวนหนึ่งทำหน้าที่ฝ่ายบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น ครูสอดทิศ

• ศึกษา ครูบรรณาธิการ

2) จัดทำแผนการเรียนการสอนตารางสอน เพื่อให้มีการเรียนการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น

3) จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องเฉพาะวิชาต่างๆ

4) คอยควบคุมติดตามผลการเรียนการสอน คุ้ยเขี่ยและสังเกตการสอนของครูเป็นครั้งคราว เพื่อทราบปัญหาและให้ความช่วยเหลือแนะนำตามที่ครูต้องการ

5) หาวิธีส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นส่งครูไปดูงาน หรือสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ๆ เป็นต้น

6) ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน รวมทั้งเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเกิดผลดี

7) พยายามสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู เพื่อประสิทธิภาพของงาน

8) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม

9) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และส่งเสริม อำนวยความสะดวกให้แก่ครูในขณะทำอุปกรณ์การสอน หรืออาชีพสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับงานด้านการจัดการเรียนการสอน ว่าควรประกอบด้วย งานต่างๆ ดังนี้ คือ

1) การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน หมายถึง การแบ่งนักเรียนแต่ละระดับชั้น เป็นห้องๆ งานกรณีที่นักเรียนในระดับชั้นใดมีมากกว่า 1 ห้องเรียน งานด้านการแบ่งกลุ่มนักเรียน อาศัยแนวความคิดทางจิตวิทยา และความรู้ทางนวัตกรรมการศึกษาเข้ามาช่วย กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้างานเรื่องความมุ่ง

•
 หมายของการแบ่งกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

•
 2) การจัดตารางสอน หมายถึง การกำหนดเวลาสำหรับการเรียนการสอน ในรอบสัปดาห์ในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดตารางสอนไม่มีปัญหามากนัก แต่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ การจัดตารางสอนเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ผู้บริหารอาจจะเป็นผู้กำหนดตารางสอน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันกำหนดก็ได้ ตารางสอนของโรงเรียนต้องกำหนดรายวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และคำนึงถึงธรรมชาติของรายวิชาต่างๆ ว่าควรกำหนดในช่วงเช้าหรือบ่าย และประการสำคัญจะต้องคำนึงถึงปริมาณการสอนของครูไม่ให้ได้เปรียบเสียเปรียบกันมากนัก

•
 3) การกำหนดแบบเรียน แบบเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบเรียนบังคับและแบบเรียนอ่านประกอบ กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในโรงเรียนต่างๆ จึงไม่มีปัญหาในการใช้แบบเรียนบังคับสำหรับแบบเรียนอ่านประกอบนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้จักการเลือกแบบเรียนส่วนประกอบที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน และจัดหามาไว้ในห้องสมุดของโรงเรียน ในการพัฒนาแบบเรียน ผู้บริหารควรสร้างเสริมครูผู้สอนช่วยกันจัดทำเอกสารประกอบการสอนในรูปแบบของแผนการสอนหรือประมวลการสอน และทดลองใช้ในโรงเรียน

•
 4) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การใช้อุปกรณ์การศึกษาและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในบทเรียนมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอน เช่น แผนภูมิ ภาพถ่าย เครื่องบันทึกเสียง ภาพยนตร์ ฯลฯ ส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน การใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี การเลือกอุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน

•
 ราชนทร์ อัสเวศน์ (2531) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

1) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน

2) จัดให้มีการโครงการปรับปรุงการเรียนการสอน อาจเป็นโครงการระยะสั้นและระยะยาว

3) จัดตารางสอนให้เหมาะสมและยืดหยุ่นได้

4) จัดทำแผนการเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

5) จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องเฉพาะวิชา โรงฝึกงาน ฯลฯ

6) ส่งเสริมการจัดห้องสมุด ตำรา หนังสืออ้างอิง ทั้งของครูและของเด็ก

7) สนับสนุนส่งเสริมการจัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์แนะนำให้ครูศึกษาหาความรู้

8) จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันแก้ปัญหาาร่วมกัน

9) ประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียนรวมทั้งเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ

10) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม

11) สนับสนุนส่งเสริมการผลิตและการทำสื่อการเรียน

12) การจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ให้ครูสามารถที่จะทำและสื่อการเรียนได้สะดวก

13) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู เพื่อประสิทธิภาพของงาน

14) การจัดครูเข้าสอนเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

15) จัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดประชุมเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน จัดตารางเรียน จัดแบ่งห้องเรียน

- จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ จัดปฏิทินการปฏิบัติงาน
โรงเรียน จัดสถานที่สำหรับการเรียนการสอน จัดห้องสมุดและตำราให้ครูและ
นักเรียนได้ค้นคว้าอย่างเพียงพอประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาแนวทางแก้ปัญหา
ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดหาสื่อหรือส่งเสริมให้ครูจัดทำให้
เพียงพอ ส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน

บทบาทของครูผู้สอนต่อการจัดกิจกรรมการสอน

บันลือ พุกกะวัน (2536) กล่าวถึงความสำคัญของครูว่า ครูเป็น
บุคคลสำคัญที่สุดของการสอนเพราะเป็นผู้นำกระบวนการต่างๆ ในการเรียน
การสอนไปใช้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดหมายตาม
หลักสูตร บทบาทของครูผู้สอนหรือการจัดกิจกรรมทำให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้เรียน
มีดังนี้ คือ

- 1) ทำให้แบบอย่างทางพฤติกรรม ทั้งการประพฤติและการปฏิบัติแก่ผู้เรียน
ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม (ที่สังคมยอมรับ)

- 2) ฝึกนิสัยให้เป็นคนรับผิดชอบ ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ รอดการอบรม
กล่อมเกลายู่เสมอ เพื่อให้ศิษย์มีนิสัยที่ดี

- 3) ส่งเสริมศิษย์เป็นคนที่มีความเชื่อที่ถูกต้อง เป็นการที่รู้จักคิดหาเหตุ
ผล เชื่อในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ศรัทธาในการศาสนา มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่
เรียน

- 4) สื่อความรู้ หมายถึง หาวิธีการที่จะให้ศิษย์มีความรู้ได้แก่ วิธีที่จะจัด
กิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ ให้ค้นคว้าหาความจริง ให้ปฏิบัติ ให้ทดลอง
การสื่อความรู้ไม่ใช่การบอก การสั่งการ แต่เป็นการหาวิธีการที่จะหาความรู้
โดยการแนะนำ ชี้ช่อง โดยอาศัยสื่อประกอบ

- 5) ให้ฝึกใช้ความรู้ที่ได้รับจากข้อ 4 เพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ฝึก
ใช้วิธีการนั้นให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง หรือส่วนรวมซึ่งการฝึกใช้ความรู้นี้จะ

สามารถถ่ายทอดไปสู่การวิชาชีพจริงทั้งปัจจุบันและอนาคตได้ดี

พฤติกรรมในการสอนย่อมบ่งบอกหน้าที่ความรับผิดชอบของครูได้เป็นอย่างดี พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากและครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้านแก่นักเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นผู้นำเอาความรู้ นำเอาทฤษฎี นำเอาวิทยาการ เทคโนโลยี วัฒนธรรมประเพณี และอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่เป็นสิ่งดีงาม เป็นความเจริญ เป็นความก้าวหน้า นำมาถ่ายทอด เพื่อเยาวชนของชาติ ได้เรียนรู้และนำไปสู่การมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่วางไว้ นอกจากนั้นแล้วครูยังเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตแก่ลูกศิษย์ของครูอีกด้วย

(3) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน

มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่านซึ่งจะนำมาเสนอในที่นี้ดังนี้ Spears (1967) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยทำการร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครูและมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือเพื่อให้ช่วยตนเองได้ พันธ์ หันนาภินทร์ (2524) กล่าวว่า การกระตุ้นให้ครูรู้จักใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาให้มีความคิดริเริ่มที่จะสร้างสรรค์แนวทางการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนแต่ละห้อง และแต่ละโรงเรียน สังัด อุทรานันท์ (2529) ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมที่ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน ลัดดา สุวรรณกุล (2523) อธิบายในอีกแง่หนึ่งว่า เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารโรงเรียนเพื่อดำเนินการตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารได้เตรียมไว้ในรูปการให้บริการ มุ่งปรับการเรียนการสอนอันเป็นผลให้ต้องมีการพัฒนาตัวครู นักเรียน สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ Wiles (1967) และวิจิตร วรุต

บางกูร และคณะ (2519) ให้ความคิดว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการแนะนำซึ่งกันและกัน เป็นการวางแผนกันปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หัวใจของความสำเร็จในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอยู่ที่คุณภาพการสอนและวิธีการสอน ซึ่งจะต้องปรับปรุงโดยกระบวนการและเทคนิคเฉพาะอย่าง ลือชัย จันทรรพี (2534) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาที่ช่วยเหลือครูให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในปัจจุบันนี้โลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในวิถีการดำเนินชีวิตทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เกิดขึ้น ในด้านการศึกษา ก็เช่นเดียวกันมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ เช่น ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา วิธีการสอน และเทคโนโลยีใหม่ๆ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในโรงเรียน ในการทำให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการสอนหรือบางที่อาจจะใช้บุคคลอื่น ที่มีความรู้ความสามารถในด้านใดด้านหนึ่ง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศ ทำการนิเทศการเรียนการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือ การแนะนำ การชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและครูตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา Harris (1984) กล่าวถึง หน้าที่ของการนิเทศการสอนว่า เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่จัดไว้เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอน และพนัส หันนาคินทร์ (2524) ให้ความคิดว่า การนิเทศการสอนไม่ใช่การตรวจจับผิดแต่เป็นการช่วยเหลือแนะนำ ให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาที่มีอยู่ให้หมดไป

อุทัย บุญประเสริฐ และชลเมจิ ภิงคารวัฒน์ (2528) ได้แบ่งระบบงานนิเทศในโรงเรียนเป็น 2 ส่วน คือ

1) งานนิเทศทั่วไป ได้แก่ งานนิเทศวิชาการ กิจกรรมนักเรียน นุเคราะห์

- อาคารสถานที่ บริหารทั่วไป ธุรการและการเงิน ความสัมพันธ์กับชุมชน และการติดตามประเมินผล

2) การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียน การสอน การเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเสริมความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ การช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู และความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู การสนับสนุนบริการครูในการใช้สื่อการสอน นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การทดลองการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้ห้องสมุด การใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน และความสำเร็จในการใช้หลักสูตร การเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันและการบำรุงขวัญครู การประเมินผลแผนงานโครงการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนซึ่งจุดเน้นอยู่ที่ เรื่องการเรียน การสอนและการพัฒนาคุณภาพของแต่ักโดย เฉพาะ

ส่วนการพัฒนาบุคลากร ทางการสอนนั้น อรรถิณธ์ กมลประภา (2524) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าการพัฒนาบุคลากร เพื่อจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น โดยเน้นการเสริมสร้างผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย ทัศนคติ และวิธีการทำงานอันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน แรงคนที่น้อยขาดต้นตัวทำงาน วิทยุญ สาทร (2519) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในวงการศึกษาไว้ว่า การให้ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ต่างๆ ของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมเข้ารับการอบรมซึ่งทางการศึกษาจัดขึ้นเป็นครั้งคราว เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารควรจะต้องสนับสนุนทุกวิถีทางโรงเรียนอาจใช้วิธีเชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่นมาบรรยาย เรื่อง การสอนหรือการบริหารหรือหลักการงานให้ครูในโรงเรียนได้ฟังเป็นครั้งคราว การไปทัศนศึกษาร่วมกันก็มีส่วนให้ครูรู้จักกัน การสันทนาการร่วมกันเพื่อนร่วมงานทำให้บรรยากาศของการทำงานเป็นฉันมิตร

กิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนควรพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เข้มแข็ง และทันสมัยและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา สื่อชัย จันทรพี (2534) กล่าวเสริมว่า การพัฒนาบุคลากรในวงการศึกษาไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดคนมีความรู้ มีความสามารถและทักษะในการทำงานดีขึ้นเท่านั้น ยังจะส่งผลให้ได้ผลงานสูงขึ้นอันจะเป็นผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย ครูหรือบุคลากรทุกประเภทของโรงเรียนแม้จะมีความสามารถดีเด่นเพียงใดก็ตามถ้าเวลาผ่านไปนานๆ บรรดาความรู้ความชำนาญก็ย่อมจะอ่อนลงเป็นธรรมดา หรือบางที่การทำงานเป็นครั้งคราว การได้ออกไปพบปะสังสรรค์กับครูหรือบุคลากรของโรงเรียนอื่นบ้าง อาจช่วยให้มีความสดชื่น มีพลัง มีกำลังใจเกิดขึ้นใหม่ และทำงานได้ดีขึ้นก็ได้ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2522) ถือว่าการพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นและมีประโยชน์มาก ดังนี้

1) ช่วยทำให้ระบบวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีการติดต่อประสานงานดีขึ้น ช่วยกระตุ้นความสนใจในการทำงานของข้าราชการให้มีจิตสำนึกงาน และทำงานให้ได้ผลมากขึ้น

2) ทำให้เกิดการประหยัด ลดความสิ้นเปลืองของวัสดุที่ใช้ในการทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปถึงงบประมาณ เพราะบุคลากรได้รับการพัฒนาไปอย่างดีแล้ว ความผิดพลาดที่ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองเสียหายย่อมลดน้อยลงไป

3) ช่วยลดเวลาในการเรียนงานน้อยลง

4) ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานของผู้บังคับบัญชาได้มากขึ้น ช่วยลดการทำงานล่วงเวลา เนื่องจากความไม่เข้าใจงานน้อยลง

5) กระตุ้นเตือนผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานเพื่อการก้าวหน้าในการทำงานของตน เพราะบุคลากรที่พัฒนาแล้วย่อมเป็นที่ต้องการขององค์กร

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง การตรวจเยี่ยมซักถาม ให้คำแนะนำปรึกษา รวมทั้งการช่วย

• เหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา กับผู้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน แล้วทำการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยวิธีการต่างๆ

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความรู้ความสามารถตามวิทยาการต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ มีทักษะที่ดีในการทำงาน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อนักเรียน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีต่อโรงเรียนต่อไป

• ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการนิเทศการศึกษานระดับการปฏิบัติและอยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้มีหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารต่อการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารต่อการนิเทศการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2521) ได้เสนอกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนควรกระทำในการนิเทศการสอน มีดังนี้

- 1) การประชุมปรึกษาหารือในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 2) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติ หมายถึง การวิจัยค้นคว้าเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานที่กำลังกระทำ เช่น เมื่อทำการวัดผลไปแล้วผู้บริหารโรงเรียนอาจสนับสนุนให้คณะครูช่วยกันวิจัยดูว่า ข้อสอบที่ออกไปนั้นให้ผลตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
- 4) การไปดูการสอนของครูโดยเฉพาะครูใหม่ ปัญหาการไปดูการสอนอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไร จึงจะไม่เกิดความรู้สึกว่า ผู้บริหารโรงเรียนไปคอยจับผิดในการดูการสอน

• สุจริต เฟียรชอบ (2512) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารในการช่วยเหลือ

• ฐานโรงเรียนควรกระทำดังนี้

1) การปฐมนิเทศครูใหม่

2) การประชุมก่อนภาคเรียนเพื่อชี้แจงงานที่ต้องทำเมื่อเปิดภาคเรียน เติร์ยมงานและข้อความคิดเห็นของครู ชี้แจงโครงการใหม่ ๆ อบรมความรู้ใหม่ หรืออาจจัดประชุมตามสายวิชา เพื่อร่วมมือกันทำโครงการสอนวิชาต่างๆ

3) สังเกตการสอนในชั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าสังเกตการสอนใน ชั้นต่างๆ ทั้งนี้มาซึ่งจะจับผิดครู แต่เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือครูทั้งในด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้น รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผลการสอน

4) การเยี่ยมชั้นเรียนอื่นๆ ผู้บริหารควรจัดบริการให้ครูได้มีโอกาส ได้เยี่ยมชั้นเรียนอื่นๆ อาจจะเป็นโรงเรียนเดียวกันหรือโรงเรียนอื่นก็ได้ ทั้งนี้เพื่อ ให้ได้มีโอกาสสังเกตว่า การสอนในระดับเดียวกันนั้นครูอื่นพบปัญหาอะไรบ้าง เหมือนกันหรือต่างกัน ครูอื่นดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร ด้วยวิธีการนี้ จะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง การสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นได้

5) การสาธิตการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้ดู การสาธิตการสอนตามควร ทั้งนี้เพื่อครูจะได้เห็นขั้นตอนการสอนและวิธี สอนที่มีประสิทธิภาพ หลังจากที่ได้ชมการสาธิต แล้วควรดำเนินการให้ครูได้อภิปราย ชักถามข้อข้องใจอย่างกว้างขวาง

6) การให้คำปรึกษาหารือเมื่อครูมีข้อข้องใจเกี่ยวกับการสอน การ บริหารหรือกิจกรรมอย่างใดก็ตามผู้บริหารโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ครูได้ พบปรึกษาหารือได้

7) การจัดประชุมสัมมนาแบบต่างๆ เช่น ประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการและแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดกลุ่ม อภิปรายย่อยตามความสนใจ จัดประชุมในระหว่างเปิดภาคเรียน โดยอาจจะทำ

เฉพาะครูในโรงเรียนหรือร่วมกับโรงเรียนอื่นก็ได้

8) การจัดให้มีหนังสือที่ดีมีคุณค่าทางการศึกษาและอื่นๆ ส่งเสริมให้ครูได้อ่านเพื่อความเจริญงอกงามในอาชีพ จัดปรับปรุงห้องสมุดให้มีคุณภาพดี เพื่อประโยชน์แก่ครูและนักเรียนได้ใช้ค้นคว้าหาความรู้

9) จัดบริการวัสดุทัศนูปกรณ์ให้แก่ครู

10) การแนะแนวและสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ให้ครูได้ลาศึกษาต่อ หรือศึกษาในภาคค่ำหรือถ้าสมาชิกสอบชิงทุนเรียนได้เต็มเวลาอย่างเป็นทางการดี

ซารี่ มณีสร์ (ม.ป.ป.) ได้เขียนไว้ในหนังสือการนิเทศการศึกษาถึงวิธีติดตามผลและนิเทศการสอนภายในโรงเรียนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

- 1) การปฐมนิเทศครูใหม่
- 2) การจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน
- 3) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
- 4) การเยี่ยมชั้นเรียนอื่นๆ
- 5) การสาธิตการสอน
- 6) การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่
- 7) การนิเทศด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบต่างๆ
- 8) การอบรมครู
- 9) การจัดสัมมนา
- 10) การจัดหาหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการมาไว้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า
- 11) การปรับปรุงห้องสมุดให้มีสภาพดีทันสมัย
- 12) การจัดบริการวัสดุทัศนศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดี
- 13) การแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคม
- 14) การสนับสนุนให้ครูไปเรียนเพิ่มเติมในหลายรูปแบบ

• หวน พินธุพันธ์ (2528) กล่าวว่า การปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการที่ตั้น
ผู้บริหาร อาจทำได้ดังนี้

1) การให้ความรู้ คือ การที่ผู้นิเทศในโรงเรียนจะหาวิธีการนิเทศโดยให้ความรู้แก่ครู เช่น การให้คำแนะนำ การประชุมปรึกษาหารือ การจัดอบรมปฐมนิเทศครูใหม่ การหาเอกสารให้ความรู้และการนำวิทยากรมาให้ความรู้

2) การให้ครูได้ดูหรือการสาธิต ซึ่งอาจจะทำเองหรือนำผู้อื่นมาทำให้ดู เช่น การสาธิตวิธีการสอน การสาธิตการใช้อุปกรณ์ การปฏิบัติงานบางอย่างให้ดูเป็นตัวอย่าง

3) การพาไปดูงานหรือการนำคณะครูไปดูงานในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น

4) การประสานงานให้ร่วมกันทำ ผู้นิเทศในโรงเรียนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้ครูได้มาร่วมกันทำงาน เช่น นำมาช่วยกันทำคู่มือการสอน

5) การบริการทางด้านวิชาการเป็นการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกงานการทำงานของครู เช่น วัสดุอุปกรณ์การสอน แบบเรียน และหนังสือค้นคว้าต่างๆ

6) การประเมินผลการวิจัย อาจใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การสังเกตการสอนของครูการให้แบบสอบถามและ เครื่องมือวัดต่างๆ

7) การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ปฏิบัติงานเข้มแข็งขึ้นอาจใช้วิธีการประกวดและการแข่งขันในด้านต่างๆ เป็นการกระตุ้นให้ครูกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เช่น การประกวดผลการเรียนของนักเรียน หรืออาจจะเป็นการกระตุ้นโดยการวัดแสดงผลงานด้านต่างๆ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ

8) การให้ไปฝึกงาน อาจจะส่งครูไปฝึกงานในที่ต่างๆ เพื่อให้กลับมาทำงานให้ได้ผลดี ในการทำให้เกิดความเข้าใจกัน กิจกรรมที่ทำให้เกิดความเข้าใจกันนั้นนับว่าเป็นงานนิเทศอย่างหนึ่ง อาจจัดให้มีบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน การอำนวยความสะดวกและบำรุงขวัญแก่ครู การจัดกิจกรรม เน้นหนักการร่วมกัน การประชาสัมพันธ์

กล่าวโดยสรุปบทบาทของผู้บริหารต่องานนิเทศการศึกษา เริ่มตั้งแต่ การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การเยี่ยมเยียนชั้นเรียน เพื่อรับทราบปัญหาการเรียนการสอน การจัดหาเอกสาร ตำราทางวิชาการ สำหรับครู การประชุมแลกเปลี่ยนการแก้ปัญหาการเรียนการสอน การหาโอกาส ครูได้ไปดูงานในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นหรือการไปสังเกตการสอนของครูคนอื่น ทั้งในโรงเรียนเดียวกันหรือโรงเรียนอื่น ตลอดจนส่งเสริมให้ไปฝึกอบรมหรือ ศึกษาต่อ

(4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ในที่นี้จะอธิบายความหมายของการวัดผลและประเมินผลแยกกันดังนี้

ความหมายของการวัดผล (Measurement) วรสุตา บุญยไววรรณ (2526) ให้ความหมายว่า หมายถึงกระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลข จำนวน หรือ ปริมาณใดปริมาณหนึ่ง โดยอาศัยเครื่องมือ หรือวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสอบถามหรือสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ วินัย ตະสิดิพย์ (2524) กล่าวถึง การวัดผลว่า เป็นการกำหนดคุณภาพของนักเรียน และครูในระบบการเรียนการสอน โดยมุ่งหวังความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย ของเครื่องมือที่ใช้วัด การควบคุมสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนการสอน หวน พันธุพันธ์ (2528) กล่าวเสริมว่า เมื่อวัดผลแล้วก็นำผลที่ได้ไปเปรียบ เทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานที่ยึดถืออยู่ เพื่อให้ทราบค่าคะแนนจาก การวัดผล ซึ่งฉัฐพงษ์ เจริญทิพย์ (2523) กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การวัดผลเป็น วิทยาศาสตร์ และสุนันท์ สลโรกสม (ม.ป.ป.) ได้แบ่งการวัดผลออกเป็น 2 ประเภท คือ การวัดทางกายภาพ เป็นการวัดเนื้อหาตัวเลข จำนวน ปริมาณ ของสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมและการวัดทางสังคมศาสตร์ เป็นการวัดหาจำนวน คุณภาพ และปริมาณของที่เป็นนามธรรม เป็นคุณลักษณะพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต

ส่วนการประเมินผล (Evaluation) นั้นก็มีความหมายในลักษณะที่ต่อ

- เนื่องกับการวัดผลโดย วรสุตา บุญยไวโรจน์ (2526) และเสริมศักดิ์ - วิศาลาภรณ์ (2517) ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นกระบวนการในการตัดสินวินิจฉัย นำเอาผลของการวัดมาตัดสินคุณค่า โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ขวาล แพรัตกุล (2518) อธิบายต่อไปว่า การประเมินผลต้องอาศัย วิจารณ์คุณภาพของผู้ที่จะประเมินด้วย จึงสรุปผลออกมาว่า ดี - เลว, เก่ง - ไม่เก่ง หรืออย่างอื่นตามเกณฑ์ ซึ่งฉัตรพงษ์ เจริญพิทย (2523) ให้ความคิดว่าการประเมินผลมีลักษณะ เป็นอัตนัยและเป็นศิลปะและ สุนันท์ สลโรสุม (ม.ป.ป.) ได้อธิบายว่า การประเมินผลต้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คำสรุปคำวินิจฉัย เรียกส่วนนี้ว่าการตัดสิน เกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะเป็นจุดหลักในการประเมินผล การประเมินสิ่งใดต้องกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะประเมินเสียก่อน นิพนธ์ กีนาวงศ์ (2523) ให้ความคิดว่าการวัดผลและการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กันไป ผลจากการวัดผลจะเป็นข้อมูลทำให้ทราบความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน ตลอดจนข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่างๆ เพื่อพิจารณาหาวิธีการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลขจำนวน หรือปริมาณใดปริมาณหนึ่ง โดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ยึดถือ เพื่อให้ทราบค่าคะแนนจากการวัดแล้วนำผลของการวัดมาตัดสินคุณค่า โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ยึดถือ เพื่อให้ทราบค่าคะแนนจากการวัดแล้วนำผลของการวัดมาตัดสินคุณค่า โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐาน จึงสรุปออกมาว่าดี-เลว, เก่ง-ไม่เก่ง หรืออย่างอื่นตามเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งในการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น มีผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องอยู่หลายท่านเพราะบางครั้ง การวัดผลต้องอาศัยข้อสอบมาจากระดับชาติเลยทีเดียว ผู้วิจัยจะนำมากล่าวในที่นี้เพียงท่านเดียวคือ บทบาทของผู้บริหารต่อการวัดผล

ประเมินผลการเรียนการสอน เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในระดับการปฏิบัติ
การระดับโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้เสนอแนะหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนใน
การวัดผลและประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

1) กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล คือ

1.1) ประเภทของข้อสอบที่จะใช้ หรือเครื่องมืออื่นๆ เช่น การ
สัมภาษณ์ หรือการเขียนตอบ

1.2) ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบ ปีหนึ่งจะสอบกี่ครั้ง เก็บคะแนน
หรือไม่ เก็บเท่าไร

1.3) มาตรฐานอันพึงยึดถือในการสอบหรือวัดผล

1.4) การเตรียมแบบสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง

2) จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นในการสอบได้ ได้แก่
เครื่องพิมพ์ กระดาษไข กระดาษโรเนียว ตลอดจนจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อการนั้น

3) พยายามหาทางส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการวัดผลเพิ่มขึ้น ทั้ง
เทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ การรายงานผล
การสอบ

4) การกำหนดตารางสอบ กำหนดครูผู้คุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ

5) การจัดห้องสอบ ที่นั่ง การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การสอบ
โดยจัดห้องสอบมีความสบายพอควร ไม่มีมืด ไม่มีเสียงรบกวน ห้องสอบควรจะทำให้
ห่างจากสิ่งที่ทำให้ความสนใจของนักเรียนหันเหไปได้

6) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ครูได้ทราบและเข้าใจระเบียบเรื่อง ผู้
เข้าสอบและผู้ควบคุมการสอบ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามให้เป็น
แนวเดียวกัน

7) เมื่อสอบเสร็จผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้ทำการประเมินผลการสอบ
ที่ได้ผ่านไปแล้ว หากมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นก็จะต้องหาทางแก้ไขต่อไป หรือหากมี

• ความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นก็จะได้บันทึกไว้สำหรับทดลองทำต่อไป

8) ตรวจสอบว่าการสอบเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่

•

สื่อชัย จันทรรูป (2534) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลไว้ดังนี้

1) จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการวัดผลและการประเมินผล

2) กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล อันได้แก่ ประเภทของข้อสอบ ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบ จำนวนครั้งในการสอบ การเก็บคะแนน การเตรียมแบบรายงานผลและการกำหนดมาตรฐานในการสอบ

3) การกำหนดตารางสอบ ผู้คุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบล่วงหน้า

4) จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดทำข้อสอบ

5) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวัดผลในด้านเทคนิค การออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบและรายงานผลการสอบ

6) จัดอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล

7) ส่งเสริมให้ความเข้าใจและศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ผู้เข้าสอบและผู้คุมสอบ

8) ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้ได้ข้อสอบที่ดี

9) ประเมินผลการสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

•

โดยสรุปผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน กำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องไว้แน่ชัด จัดทำปฏิทินการสอบไว้ล่วงหน้า ตารางสอบควรประกาศให้นักเรียนได้ทราบล่วงหน้าในเวลาพอสมควร จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการสอบไว้อย่างเพียงพอ ศึกษาระเบียบการสอนของกระทรวงศึกษาธิการจัด

ประชุมอบรมหรือหาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ให้ครูศึกษา ให้ครูแจ้งผลการสอบแก่นักเรียนและผู้ปกครองทราบในเวลาอันควร ตลอดจนประเมินผลการสอบเพื่อหาทางส่งเสริมแก้ไขปรับปรุงต่อไป

(5) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

มีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้ วิชัย ราชบุรีศิริ (2524) ให้ความหมายว่า หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร อัจฉรา ประไพตระกูล และยุพิน พิพิธกุล (ม.ป.ป.) ขยายความว่า อาจจะเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แต่เป็นกิจกรรมซึ่งจัดขึ้นในลักษณะบำเพ็ญประโยชน์และเสริมหลักสูตรโดยทางอ้อม การจัดกิจกรรมอาจจัดดำเนินการโดยนักเรียนแต่มีครูเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษานั้น กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะส่งเสริมความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความบันเทิงแก่นักเรียน นอกจากนี้ประภาพรรณ สุวรรณสุข (2524) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้การเรียนการสอนตามมวลประสบการณ์หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องไม่มีการให้หน่วยกิตหรือคะแนนที่จะเป็นผลต่อการเลื่อนชั้น หรือความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน และบุญส่ง ศิริनुพงศ์ (2536) ได้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมมากที่สุดไว้ดังนี้

1) ให้โรงเรียนพิจารณากิจกรรมต่างๆ ที่จะมีขึ้นและนักเรียนต้องเข้าร่วมมีอะไรบ้าง

2) จัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมเป็นกลุ่มๆ แล้วจัดทำหนดการให้สอดคล้องกับกลุ่ม

นักเรียน

3) การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนควรมอบหมาย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผน คิดค้นวิธีการกันเองตามจุดเน้นของหลักสูตรที่มุ่งให้นักเรียนทำงานอย่างมีกระบวนการ หรือมีทักษะกระบวนการในการทำงาน การดำเนินงานโรงเรียนอย่างตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไปเพราะกิจกรรมที่นักเรียนจัดขึ้นเป็นการฝึก ย่อมผิดพลาดบ้างเป็นธรรมดา แต่ครูอย่าบ่นอย่าให้ความผิดพลาดผ่านไป โปรดแจ้งให้เด็กทราบ

สุธีระ ทานวนิช (2525) ได้เสนอแนะกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทุกโรงเรียนควรจัดทำมีขึ้นในโรงเรียนควรมีดังนี้

1) ชุมนุมทางวิชาการ โดยทั่วไปจะแบ่งสายวิชาต่างๆ ดังนี้ คือ ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และศิลปะ อาจรวมถึงพลานามัยและดนตรีด้วย

2) กิจกรรมลูกเสือ และอนุชาต เป็นกิจกรรมที่สถาบันการศึกษาทั่วโลกให้การสนับสนุน

3) กิจกรรมยุวกสิกร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการเกษตร ส่งเสริมการปลูกพืช เศรษฐทรัพย์ ส่งเสริมการประหยัด

4) กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมการระดมทุน การลงทุนร่วมกัน ฝึกนิสัยรักการค้า ให้อู้จักรักษาสีทธิและหน้าที่

5) กิจกรรมทัศนศึกษาให้โอกาสแก่นักเรียน ในการศึกษานอกสถานที่ อันเป็นกิจกรรมที่มีโอกาสนัดพบกันและให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศด้วย

6) กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา และมีประโยชน์ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ถ้าทางโรงเรียนจัดการได้ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ตามหลักสูตรยิ่งขึ้น เป็นการให้ประสบการณ์จำลองเพื่อ

- ำให้ผู้เรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข รู้จักแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวม

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาของักเรียนนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่เป็นผู้นำหรือเป็นต้นคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ส่วนครูผู้สอนนั้นเป็นผู้นำไปปฏิบัติให้เกิดผล อดยอาศัยความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและยังต้องขอความร่วมมือจากชุมชนอีกด้วย ซึ่งงานที่นี้จะกล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร อดยรายละเอียดดังนี้

บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อัจฉราพรธม ประไพตระกูล และยุพิน พิพิธกุล (ม.ป.ป.) ได้ให้แนวคิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพราะผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญของโรงเรียน ในการวางแผนและนโยบาย และได้ให้หลักในการบริหารการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

- 1) เข้าใจจุดประสงค์ และวิธีการจัดกิจกรรมตลอดจนประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างถูกต้อง
- 2) เลือกผู้ที่มีความสามารถพิเศษเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) สนับสนุนและให้บริการด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น อดนวนวย อดวามสะดวก งบประมาณ อุปกรณ์ เวลาและสถานที่
- 4) ร่วมแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยวิจาดณาญาณ

- 5) ติดตามประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 ปรากฏผล สวรรณสุข (2524) ได้เสนอบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร
 ต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไว้ดังนี้
 - 1) เป็นผู้ริเริ่มวางแผนงานของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2) มีส่วนรวมในการตั้งจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 3) มีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดหารายได้ และการใช้จ่าย
 เงินของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 4) มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของกิจกรรมเสริม
 หลักสูตร
 - 5) สามารถนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมได้
 - 6) สามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้
 - 7) ควบคุมดูแลให้การจัดกิจกรรมเป็นไปวางแผนที่วางไว้
 - 8) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุมให้เหมาะสมกับความสามารถและพอเหมาะ
 กับจำนวนนักเรียน
 - 9) เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและให้การสนับสนุน
 - 10) เป็นผู้ที่สั่งยกเลิกกิจกรรมเสริมหลักสูตรถ้าเห็นว่ากิจกรรมนั้นอาจนำ
 มาซึ่งความเสียหายแก่โรงเรียน
 - 11) ชี้แจงถึงเรื่องโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบใน
 เวลาที่มีการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา ให้ผู้
 ปกครองได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และนโยบายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ถูก
 ต้อง
 - 12) มีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 อย่างถูกต้อง
 - 13) ให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น
 แนะนำแหล่งวิชาการของชุมชน เป็นที่ปรึกษาในการเชิญวิทยากร จัดหาเงิน ฯลฯ

• Bloland (1970) ได้เสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนว่าในการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารควรวางนโยบายในเรื่องต่างๆ ไว้ดังนี้

1) ทำตารางเกี่ยวกับการใช้สถานที่โดยกำหนดลงไปให้แน่ชัดว่า จะใช้ห้องใด เวลาอะไร สำหรับชุมนุมใด เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน

2) ทำตารางการใช้เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ว่ากลุ่มไหนควรใช้ก่อนหลัง

• 3) จัดหาบอร์ดไว้ให้นักเรียนสำหรับติดประกาศ และประชาสัมพันธ์ของชุมชน

4) กำหนดขอบเขตเกี่ยวกับการจัดทำและแจกเอกสารต่างๆ และชี้แจงให้นักเรียนทราบ

5) อนุมัติในการจัดกิจกรรมของนักเรียนทุกประเภททั้งในและนอกโรงเรียน

• 6) วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณสำหรับการใช้จ่ายเงิน

สรุปผู้บริหารควรศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เข้าใจ แล้วเลือกสิ่งที่เหมาะสมแก่โรงเรียนของตนเอง ทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบ และติดตามประเมินผลเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

• บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อจณราพรรณ ประไพตระกูล และยุพิน พิพิธกุล (ม.ป.ป.) ได้เสนอบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ในเอกสารประกอบการสอนวิชาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังนี้

1) เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานและจัดกิจกรรมต่างๆ

• 2) เป็นผู้ประสานงานระหว่างนักเรียนกับผู้บริหาร

3) เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนในด้านต่างๆ ให้คำแนะนำ ตักเตือน และ

• อำนวยความสะดวก

4) เป็นผู้มีใจกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

ประภาพรณ สุวรรณสุข (2524) กล่าวว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเป็นบุคคลที่มีความชำนาญอย่างมากในการที่จะให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปในทิศทางที่ดี และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ครูควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นอย่างดี

2) สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจกรรมแก่นักเรียน

3) สามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนให้รู้จักเลือกเข้าเป็นสมาชิกของชุมชน

4) สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนเพื่อให้มาร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้

5) เป็นผู้รายงานกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนได้ปฏิบัติไปแล้วต่อผู้บริหารโรงเรียน

6) ต้องอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม

7) คอยดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้

8) ถ้ามีสิ่งไม่ดียังมาเกิดขึ้นภายในชุมนุม ครูจะต้องเป็นผู้รายงานให้ผู้บริหารทราบ

9) มีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลของกิจกรรม

สรุปครูควรมีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยศึกษากิจกรรมนั้นให้เข้าใจชัดเจน แล้วเข้าร่วมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่ตนเองสนใจ และมีความถนัด ให้คำแนะนำแก่นักเรียน ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจูงจูงสนับสนุนและเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม ดูแลการทำงานของนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์และให้บรรลุวัตถุประสงค์ และประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1) งานวิจัยในประเทศ

ชวลีภรณ์ กอบกัยกิจ (2535) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชนเขต 6 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนานุเคราะห์ทางการเรียน

สือชัย จันทร์โรปี (2534) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการของครูประถมศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนานุเคราะห์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่าสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบครูประถมศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีขึ้นไปมีสภาพและสภาพปัญหาการปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไปพบว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

สามารถ รักษาศิลป์ (2533) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สำนักงานการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การบริหารงานวิชาการรวมทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

• กวี เพ็ญศรี (2532) ได้ศึกษาผลการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา พบว่าผู้นิเทศการศึกษาไม่มีเวลาว่างงานการนิเทศ ขาดการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้นิเทศไม่มีความมั่นใจในการนิเทศและไม่สามารถให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ผู้นิเทศไม่เข้าใจหลักการนิเทศ ขาดเทคนิควิธีการและเครื่องมือประกอบการนิเทศ ไม่ยอมรับการนิเทศ

• ราชนนท์ อัสเวสน์ (2531) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 6 พบว่า สภาพและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารกับความคิดเห็นของพนักงานครูเทศบาล พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน คืองานเกี่ยวกับหลักสูตร งานเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน และงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

• สุเมธ ประภาสวัสด์ (2531) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวม และในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ ปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เกิดจากสาเหตุที่ครูมีงานรับผิดชอบมากเกินไป ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนเกิดจากสาเหตุเนื้อหาวิชาในการวัดผลมีมากเกินไป และด้านนิเทศการศึกษาเกิดจากสาเหตุเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการศึกษขาดประสิทธิภาพ

• ประสงค์ เทพศิริ (2530) ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยศึกษาจากผู้บริหาร จำนวน 212 คน ในปีการศึกษา 2530 พบว่า การ

นิเทศภายในโรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาการนิเทศการสอน เป็นปัญหาอันดับ 1 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศเป็นอันดับ 2 ปัญหาด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของโรงเรียนเป็นอันดับ 3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศการสอนเป็นอันดับ 4 และปัญหาการวางแผนและแนวทางปฏิบัติการนิเทศการสอนเป็นปัญหาอันดับสุดท้ายและจากข้อมูลเปรียบเทียบของผู้บริหารที่มีคุณสมบัติต่างกันพบว่า ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งไม่ได้ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการนิเทศต่างกัน แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาการนิเทศการสอนภายในแตกต่างกัน

รุ่ง สุพรม (2530) ศึกษาถึงปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การจัดทำรายงานไม่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เนื้อหาของหลักสูตรไม่เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนหลักสูตรมีความยืดหยุ่นได้น้อย และการกำหนดจุดประสงค์ตามเนื้อหาของหลักสูตรไม่เหมาะสม

อารักษ์ พัฒนาถาวร (2529) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร งานทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าด้านการเรียนการสอนมีปัญหาเรื่อง การส่งเสริมและฝึกให้นักเรียนคิด ประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ เพราะว่า โรงเรียนขาดงบประมาณดำเนินการนอกจากนี้ ยังมีปัญหาในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามระเบียบอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน

ชลอ มงคลการุณย์ (2529) ได้ศึกษาถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับปัญหานั้นแต่ละด้าน พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่ การจัดสรรงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการที่จำเป็นของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบและหนังสือค้นคว้ามีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและครู นักเรียนไม่สามารถนำผลที่ได้จากการ

เรียนการสอนของครูไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงได้ ครูมีภาระการสอนมาก ไม่มีเวลาผลิตและเตรียมสื่อการเรียนการสอนชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหลักสูตรของโรงเรียนงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอในการจัดหาหนังสือสำหรับอาจารย์และนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ และไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมาปรับปรุงและทบทวนข้อสอบ

มงคล รุจิวงศ์ (2528) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในทัศนะของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการศึกษพบว่า ปัญหาอยู่านเกณฑ์ปานกลาง เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการติดตามผลและการนิเทศการสอน และด้านการจัดระเบียบงานการรหัสหลักสูตร พบว่าข้อที่เป็นปัญหาค้นต้นหนึ่ง คือ โรงเรียนขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนบางวิชา เช่น ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ เกณฑ์การประเมินผลที่กรมวิชาการกำหนดไว้สูงเกินไป ศึกษาในเทศก์และฝ่ายวิชาการไม่มีเวลาติดตามและนิเทศการสอนของครูโรงเรียนขาดแคลนหนังสือตำรา และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ สำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้า

สนิท เจ้าสุทธิ (2527) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาระดับสูง คือ ขาดครูในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ครูไม่มีวิธีวิเคราะห์ข้อสอบ ไม่มีครูดำเนินการห้องสมุดโดยตรง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีมากเกินไป หนังสือเรียนและแบบฝึกหัดไม่เพียงพอ และส่งถึงโรงเรียนช้าขาดการวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตร

วัฒนา สุวรรณทรัพย์ (2524) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากการเปรียบเทียบปัญหาโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวม 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการบริหารที่สนับสนุนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนด้านหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษามีปัญหาไม่แตกต่างกัน ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูใหญ่โรงเรียนขนาดปานกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีปัญหาไม่แตกต่างกันและยังพบว่า อุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดแคลนครูและนักเรียนส่วนใหญ่มากจน

โกร ทอยกล่ำ (2524) ได้วิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ พบว่า ภารกิจและการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ ด้านหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ดำเนินการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติปานกลาง สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบคือโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในโรงเรียนไม่เหมาะสมกับงานและความไม่เพียงพอของห้องเรียน ห้องสมุด หนังสือ และวารสารต่างๆ ส่วนด้านอื่น คือ การนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียนและการนิเทศการศึกษา โรงเรียนทุกขนาดเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย

ประเสริฐ ขาวงษ์ (2524) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานของครู

ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดปรากฏว่า การบริหารงานวิชาการมีหลายเรื่องที่มีปัญหามาก เช่น สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดแคลนเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล โรงเรียนไม่สามารถจัดหาพื้นที่ห้องสมุดบริการนักเรียนได้เพราะวัสดุอุปกรณ์ และหนังสือมีไม่เพียงพอ

กรรชิต กษมาภรณ์ (2524) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้ครูผลิตเปลี่ยนกันสาคิดการสอน การเชิญวิทยากรหรือศึกษานิเทศก์มาสาธิตการสอนแนวทางวิชาแก่ครู และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ในการบริหารงานวิชาการที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ ตำรา และเอกสารความรู้ทางวิชาการ รวมทั้งความต้องการเกี่ยวกับการฝึกอบรมความรู้ด้านต่างๆ

พิทยาลงกรณ์ พิลาสเอมอร (2523) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษาจากครูโรงเรียนและครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในปีการศึกษา 2523 สรุปผลว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่บรรลุตามเป้าหมาย และแนวนโยบายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรในด้านการจัดระเบียบการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

แนบ ชินพงษ์ (2522) ได้ทำการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ มีการแบ่งสายงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายปกครอง แต่บางโรงเรียนได้เพิ่มฝ่ายกิจกรรมนักเรียนขึ้นอีก

ฝ่ายหนึ่ง และในบรรดาตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายต่างๆ นั้นตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายธุรการมีมากกว่าครูใหญ่ฝ่ายอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการแบ่งงานรับผิดชอบเป็นครูฝ่ายวิชาการ (หัวหน้าฝ่าย)

2. การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ปรากฏว่างานด้านกิจกรรมนักเรียนและงานด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษาโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก งานด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ สื่อการเรียน และห้องสมุดโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนงานด้านการนิเทศการศึกษานั้นโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

3. ปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ปรากฏว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้สื่อการเรียนและห้องสมุดเป็นปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนกิจกรรมนักเรียน การวัดผลและประเมินผล การเรียนอยู่ในระดับน้อย

วินัย ตะสิดี (2522) ได้ศึกษาเรื่อง สำนวนการปฏิบัติงานในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 2 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในอยู่ในเกณฑ์น้อย การปฏิบัติงานด้านโครงการต่างๆ ในการนิเทศการศึกษาผู้บริหารปฏิบัติน้อยแต่ครูเห็นว่าปฏิบัติน้อยที่สุด การปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก และห้องสมุดผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติมากแต่ครูเห็นว่าปฏิบัติน้อย ส่วนปัญหา และอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ การขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา

นิคม ทองพิทักษ์ (2521) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่ มีปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดหรือมุมหนังสือ สำหรับนักเรียน ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีปัญหาทางครอบครัว และผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน

จากงานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรพบปัญหาดังนี้ คือ เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรมีความยืดหยุ่นน้อย จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีมากเกินไป หนังสือเรียนและแบบฝึกหัดไม่เพียงพอ และส่งถึงโรงเรียนล่าช้า ขาดการวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ตามเนื้อหาหลักสูตรไม่เหมาะสม ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2) ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่า ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุด

3) ปัญหาด้านการนิเทศการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติการณ์เทศอยู่คนเดียว ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ครูผู้สอน ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนศึกษานิเทศและฝ่ายวิชาการไม่มีเวลาติดตามและนิเทศการสอนของครู และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาขาดประสิทธิภาพ

4) ปัญหาด้านการวัดผลพบว่า เนื้อหาวิชาในการวัดผลมีมากเกินไป ครูไม่รู้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบ เกณฑ์การประเมินที่กรมวิชาการกำหนดไว้สูงเกินไป

5) ปัญหาด้านบุคลากรพบว่า มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บุคลากรมีงานรับผิดชอบมากเกินไป และบุคลากรต้องการการฝึกอบรมความรู้ด้านต่างๆ

(2) งานวิจัยต่างประเทศ

Mattox (1978) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการปฏิบัติงานของ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอิลลินอยส์สหรัฐอเมริกา พบว่าความต้องการที่อยู่ในระดับสูงของครูใหญ่ คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล ต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความสามารถดังกล่าว ครูใหญ่มีความต้องการที่จะเข้ารับการศึกษาค้นคว้าความรู้ในบางวิชา จากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย

Wells (1978) ได้ทำการวิจัยเรื่อง งานในความรับผิดชอบที่สำคัญของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ครูใหญ่ควรรักษาเวลาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างมากขึ้น แสดงว่าครูใหญ่ยังมีเวลาในการปฏิบัติงานวิชาการไม่มากเท่าที่ควร

Desautel (1978) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้บทบาทในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐตาโรตาเหนือประเทศสหรัฐอเมริกา ครูใหญ่มีความคิดเห็นว่า ตนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังมีความเห็นว่า เขาควรจะได้รับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่แล้วกับเห็นว่าบทบาทการเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอนเป็นบทบาทที่สำคัญสำหรับครูใหญ่

Chester (1966) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับการสอนในที่ประชุม จัดชุมนุมพิเศษเพื่อช่วยเหลือครูหาวิธี วิจารณ์งานครูแบบดีเพื่อต่อโดยไม่เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับวิชาการศึกษาค้นคว้าแก่คณะครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และจ่ายเงินค่า

เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

จากงานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการจะพบว่าเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารและบุคลากรทางการสอนและที่สำคัญคือการที่จะบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการสอนได้มีความรู้ในด้านเทคนิคการสอนหลายๆ วิธี การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและสภาพแวดล้อม การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศแบบบ้านกัลยาณิ การจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการศึกษารวมทั้งจัดสวัสดิการต่างๆ ให้ครูอย่างเหมาะสม

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ มีสภาพปัญหาและความต้องการ แตกต่างกันตามสภาพพื้นที่ ท้องถิ่น สภาพแวดล้อม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษานั้นๆ การแก้ปัญหาควรพิจารณาหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมกับสภาพและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรยากาศการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อนักเรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน